

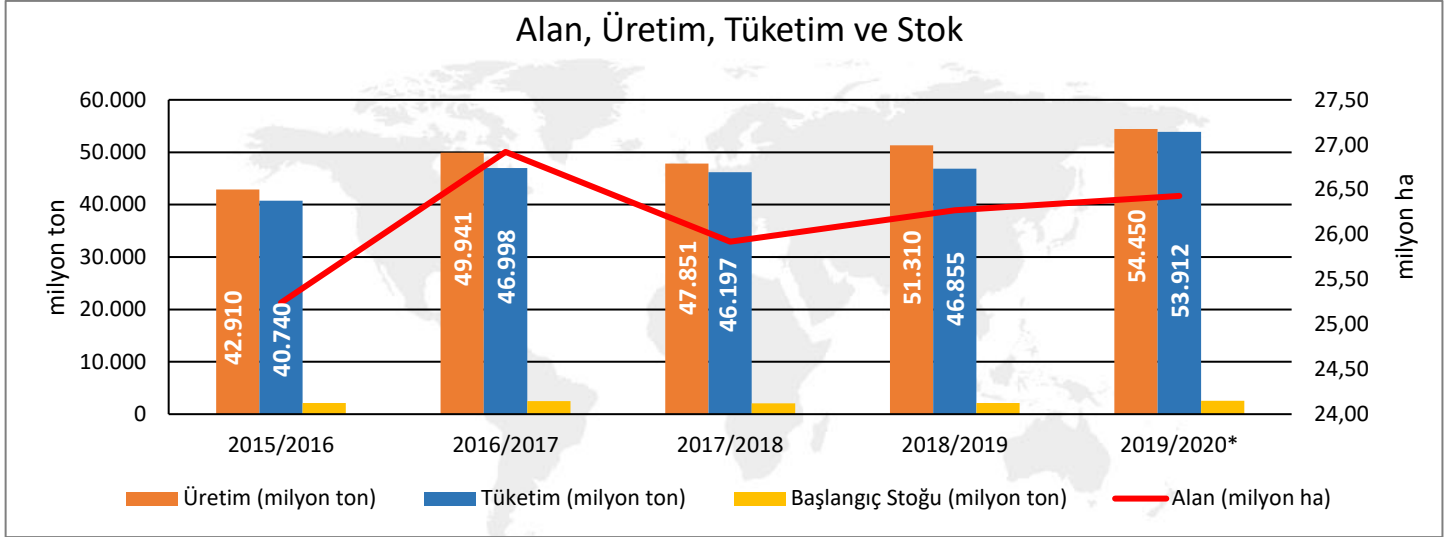

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 5

MART 2020

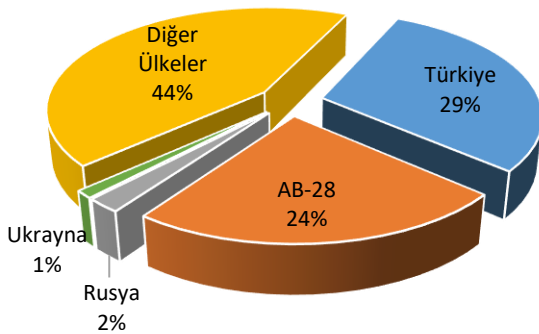
DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

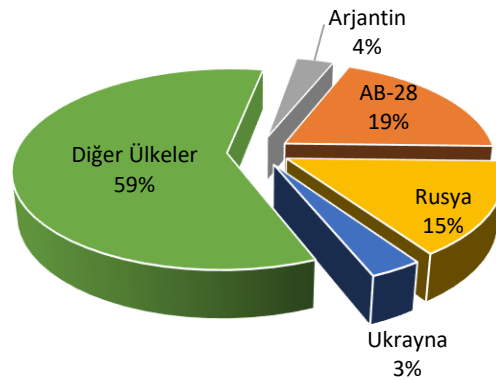
Kaynak: USDA,2020 *tahmin

Yağlık ayçiçeği yağ, küspe ve biyodizel üretim amaçlı kullanılmaktadır. Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmekte ve geri kalan kısmı ise çerezlik olarak tüketilmektedir. Dünya yağlı tohum üretiminde ayçiçeği 3. sırada yer almaktadır. Dünya genelinde son 5 üretim sezonuna ait ayçiçeği verileri incelendiğinde, üretim alanlarında ve üretim miktarlarında artış gözlemlenmektedir.

Ayçiçeği İthalatı (2019/2020)

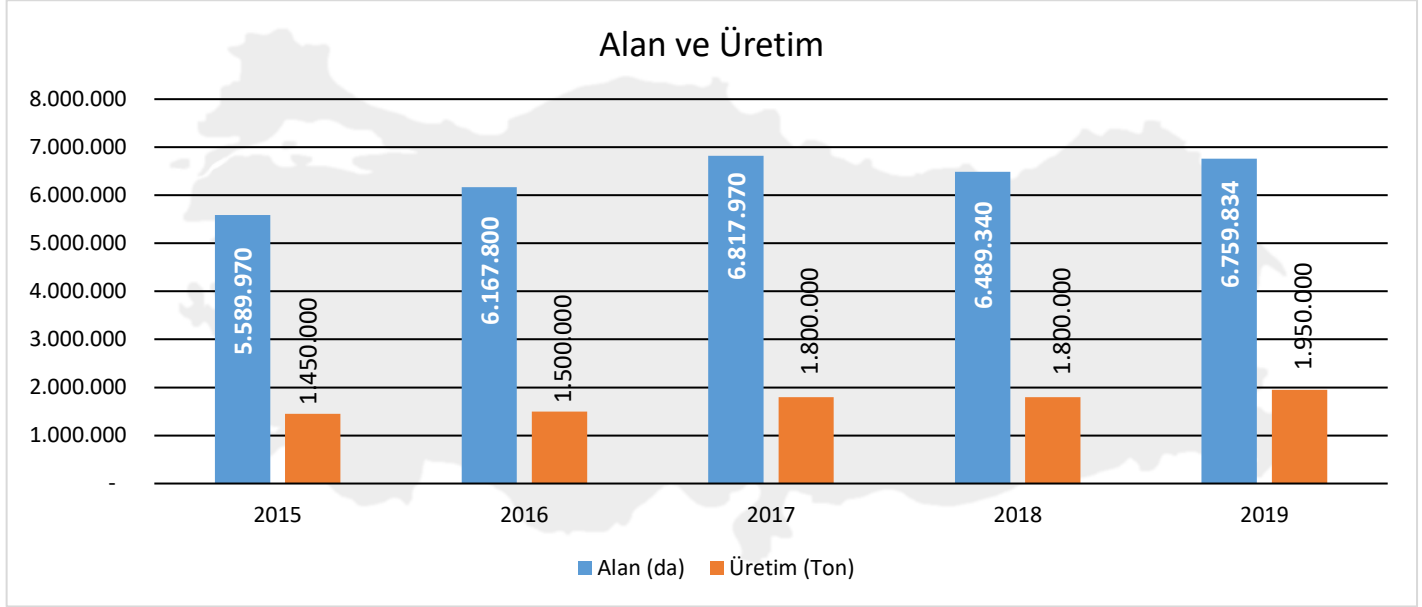
Ayçiçeği İhracatı (2019/2020)

Kaynak: USDA

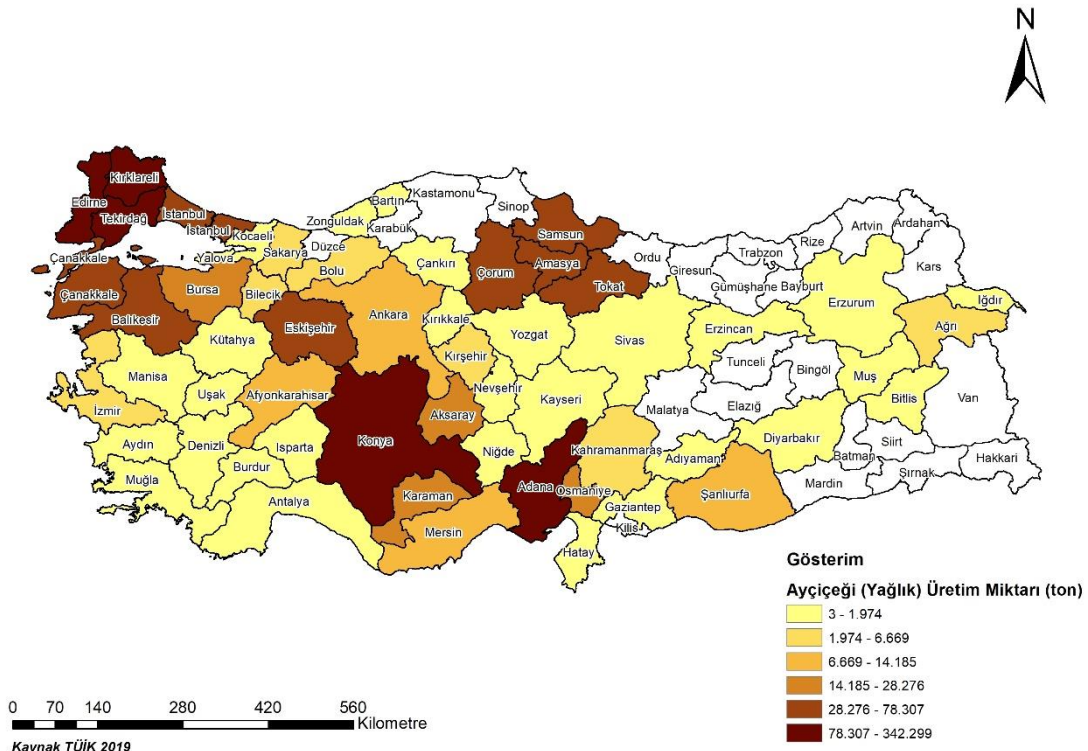
2019/2020 ayçiçeği üretim sezonunda, dünya genelinde **2,54 milyon ton** ithalat ve **2,98 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Dünya ayçiçeği ithalatının yaklaşık %29'unu Türkiye, %24'ünü ise AB ülkeleri gerçekleştirmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler ise AB ülkeleri ve Rusya'dır.

TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

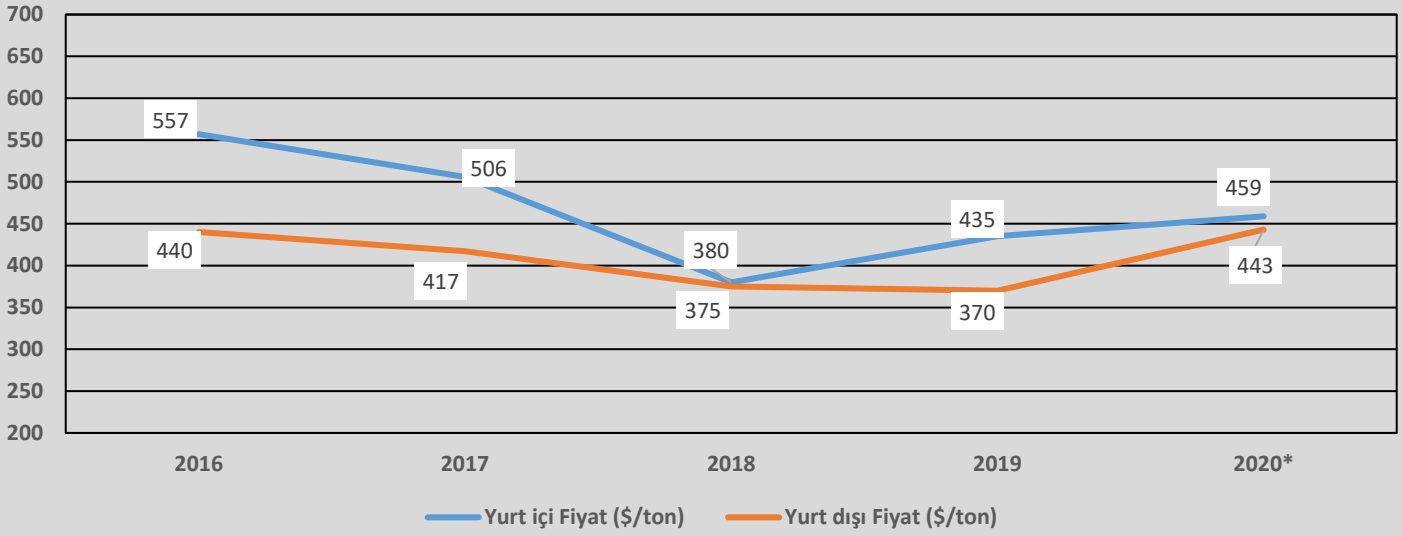

Kaynak: TÜİK

Türkiye yağlık ayçiçeği ekiliş alanları, 2015 yılında 5,6 milyon da iken 2019 yılında **%21 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ayçiçeği üretimi yaklaşık **%30 artarak** 2018 yılında 1,8 milyon tona, 2019 yılında ise 1,95 milyon tona ulaşmıştır. 2015 yılında dekara verim ortalaması 264 kg iken 2019 yılında %10 artarak 289 kg'a yükselmiştir.

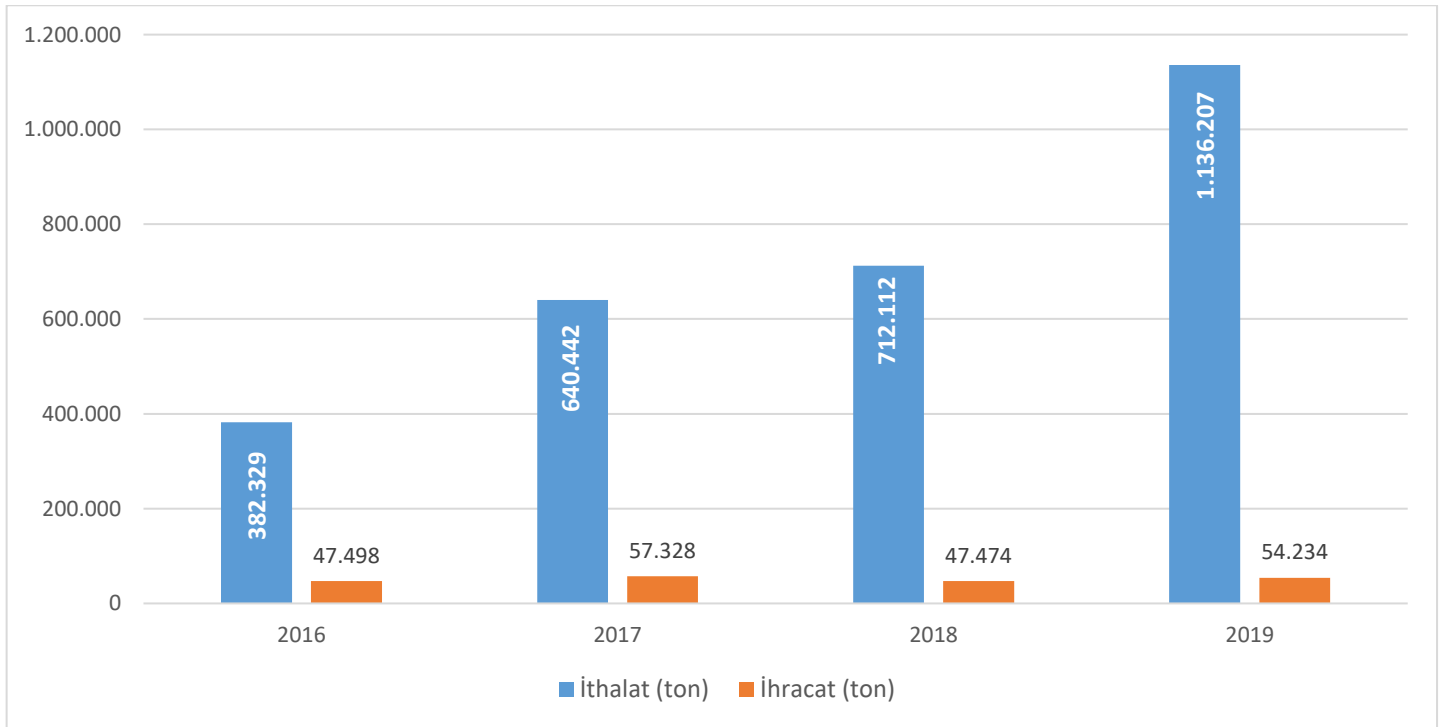
Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar

Kaynak: USDA, TradeMap, Edirne Ticaret Borsası

Yağlık ayçiçeğinin 2016-2019 yılları arasındaki yurt içi ve yurt dışı fiyatları incelendiğinde, yurt içi fiyatların daha yüksek olduğu ve farkın yıllar bazında azalma gösterdiği görülmektedir. 2016 yılında ülkemizde ortalama **1.950 TL/ton**'dan satılan ayçiçeği, 10 Mart 2020 tarihi itibariyle borsalarda **2.700-2.900 TL/ton**'dan işlem görmektedir.

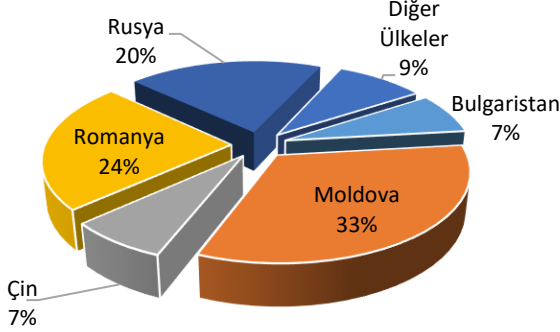
DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

2019 yılı Ocak ayında 41 bin ton olan ayçiçeği ithalat miktarımız, 2020 yılının Ocak ayına gelindiğinde 38 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı TÜİK verilerine göre ayçiçeğinin yeterlilik oranı **%64**'tür.

Ayçiçeği İthalatının Ülkelere Dağılımı

Ülkemizde **2016** yılında **263 bin \$** değerinde **382 bin ton** yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı yapılmış olup **2019** yılında **516 bin \$** değerinde **1.1 milyon ton** ayçiçeği ithalatı yapılmıştır. Ayrıca **2019** yılında DİR kapsamında ithal edilen **154 bin ton** ayçiçeği tohumu için **67 milyon \$** ödenmiş olup **448 bin ton** ayçiçek yağı ihraç edilerek **418 Milyon \$** gelir elde edilmiştir. 2019 yılında ayçiçeği ithal ettiğimiz ülkeler ise Moldova, Romanya ve Rusya olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: TÜİK 2019, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

AYÇIÇEĞİ DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (krş)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)
40	26	4

DEĞERLENDİRME

- 22.08.2019 tarihli** Resmi Gazete'de yayımlanan kararla, 31 Ocak 2020 tarihine kadar **%27** olarak uygulanan yağlık ayçiçeği tohumu gümrük vergisi oranı **31 Ocak 2020'den** itibaren **1 Temmuz 2020** tarihine kadar **%13** olarak uygulanmaya başlanmıştır.
- Ayrıca **08.03.2020 tarihli** Resmi Gazete'de yayımlanan kararla, çerezlik ayçiçeğinde uygulanan gözetim fiyatı **2.500 \$/ton**'dan **1.750 \$/ton**'a düşürülmüştür.
- 2018 yılında **1,8 milyon ton** olan yağlık ayçiçeği üretimi, 2019 yılında **%8** artarak **1,95 milyon tona** ulaşmıştır.
- 2018/2019 sezonunda verimlerin yüksek olması, alıcı kuruluşlarca açıklanan fiyatın üreticileri memnun etmesi ve münavebede ayçiçeğinin yaygınlaşma potansiyelinin bulunması; 2020 üretim sezonunda **ekiliş alanlarının artacağı** beklentisini yükseltmektedir. Bu kapsamda Konya yöresinde, kanoladan vazgeçen çiftçilerin tekrar ayçiçeğine yöneleceği öngörülmektedir.
- 2020 üretim sezonunda, ülkemizde ekiliş alanlarının artmasını teşvik etmek amacıyla, fark ödemesi desteklemelerinde yağlı tohumlu bitkiler içerisinde ayçiçeği lehine birim destek miktarında pozitif iyileştirmeye yönelik çalışmalara başlanmıştır.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

0 312 258 84 03

urunmasalari@tarimorman.gov.tr